

Όνομα: .....

Ημερομηνία: .....

ΣΥΝΩΝΥΜΑ-ΑΝΤΩΝΥΜΑ-ΦΡΑΣΕΙΣ ΧΡΟΝΟΥ-ΥΠΟΘΕΤΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ**1. Να υπογραμμίσετε τις συνώνυμες λέξεις.**

- σαγηνευτικός, ικανός, ελκυστικός, δραστήριο
- πετώ, καταρρέω, ίπταμαι, σηκώνομαι
- αμφιβολία, δυσπιστία, ποικιλία, ερώτημα
- εφικτός, κατορθωτός, διαλλακτικός, άμεσος
- σκοτεινός, σαφής, ευκρινής, ευπρεπής
- πεποίθηση, πίστη, υπεροχή, άγνοια
- οίκτος, θλίψη, αλλοτρίωση, ευσπλαχνία

2. Να γράψετε τα αντώνυμα των παρακάτω λέξεων.

προσιτός ≠	ναδίρ ≠	ψέμα ≠ .....
ισχυρός ≠	δραστήριος ≠	όνειρο ≠ .....
εφήμερος ≠	αρμονία ≠	γνώση ≠ .....
σμίκρυνση ≠	εύπιστος ≠	πόλεμος ≠ .....
τάξη ≠	δυσκίνητος ≠	διχόνοια ≠ .....
αξιόπιστος ≠	υποχωρητικός ≠	κληροδοτώ ≠ .....
αίσθηση ≠	συνειδητός ≠	

3. Να υπογραμμίσεις στο παρακάτω κείμενο τις γενικές και τις αιτιατικές που φανερώνουν χρόνο:

Το πρωί η Μαρίνα ξυπνάει, στις 7:30 π.μ., ετοιμάζεται και φεύγει για το σχολείο. Θέλει μόνο λίγα λεπτά μέχρι να φτάσει εκεί. Στο σχολείο κάνουν μάθημα αρκετές ώρες και κάθε μάθημα διαρκεί σαράντα πέντε λεπτά. Το μεσημέρι, όταν τελειώσει το σχολείο, γυρίζει σπίτι. Το απόγευμα διαβάζει τα μαθήματά της, ενώ το βράδυ κοιμάται νωρίς. Την προηγούμενη χρονιά δεν πήρε καλούς βαθμούς, αλλά του χρόνου θα προσπαθήσει περισσότερο. Τον Ιούνιο, όταν κλείσουν τα σχολεία, θα πάει στην κατασκήνωση, ενώ τον Αύγουστο θα περάσει αρκετές μέρες στο χωριό μαζί με τον παππού και τη γιαγιά.

4. Συμπλήρωσε τις παρακάτω προτάσεις με μια γενική ή μια αιτιατική που να εκφράζει χρόνο.

- α) _____ θα παρακολουθήσουμε ένα διαστημικό υπερθέαμα στο Πλανητάριο.
- β) _____ που θα πάω στην Αθήνα, ίσως επισκεφτώ το ΟΑΚΑ.
- γ) _____ που μας πέρασε, διάβασα τρία βιβλία με θέμα τον πλανήτη Αφροδίτη.
- δ) _____ θα κερδίσει ο ΑΡΗΣ τον ΠΑΟΚ.
- ε) _____ θα διαβάζω λογοτεχνικά βιβλία.

5. Να υπογραμμίσεις τις γενικές και τις αιτιατικές που φανερώνουν χρόνο στις παρακάτω προτάσεις:

- Τα σχολεία κλείνουν τον Ιούνιο και ανοίγουν πάλι το Σεπτέμβριο.
- Πρέπει να περιμένει έξι μήνες για να παραλάβει το νέο του αυτοκίνητο.
- Ζούσε μόνος πολλά χρόνια, ώσπου γνώρισε την Έλενα.
- Το καλοκαίρι θα πάμε διακοπές στην Κρήτη.
- Η Δανάη είναι περίπου δέκα χρονών.

6. Εντόπισε τους υποθετικούς λόγους των παρακάτω προτάσεων και υπογράμμισε την υπόθεση:

α) Αν δε φουσκώσει η θάλασσα, ο βράχος δεν αφρίζει
κι αν δε σε κλάψει η μάνα σου, ο κόσμος δε δακρύζει. (δημοτικό τραγούδι)

β) « ... Μα και αν σε πιάσουν, όνομα δε γράφει στο φάκελο. Για το Δεσπότη! Τι θα πει για το Δεσπότη; Ποιον Δεσπότη; Εσύ μονάχα μην ξεχάσεις πως, αν σε ρωτήσουν, είσαι ανεψιός του Δεσπότη Καστοριάς». (Πηνελόπη Δέλτα: «Στα μυστικά του Βάλτου»)

7. Εντόπισε τους υποθετικούς λόγους των παρακάτω προτάσεων και υπογράμμισε την απόδοση:

α) Αν τρέμουν τ' άγρια βουνά, να τρέμει το γιοφύρι,
κι αν πέφτουν τ' άγρια πουλιά, να πέφτουν οι διαβάτες. (δημοτικό τραγούδι)

β) Αν δεν παινέψεις το σπίτι σου, θα πέσει να σε πλακώσει. (παροιμία)

8. Τοποθέτησε σωστά τα κόμματα στο παρακάτω απόσπασμα:

« Αν είναι κάτι που δεν πρέπει να μάθω επειδή είμαι παιδί δε θα σε ρωτήσω τίποτα. Αν όμως είναι τέτοια περίπτωση πες μου το σε παρακαλώ».

(Ισόκο και Ιτσίρο Χατάνο: « Το παιδί της Χιροσίμα»)

9. Συμπλήρωσε με τη φαντασία σου τις αποδόσεις των υποθετικών λόγων, όπως νομίζεις!

α) Αν ήμουν πλούσιος, ...

β) Αν όλοι οι άνθρωποι ζούσαν 300 χρόνια, ...

γ) Αν η γη σταματούσε να γυρνάει, ...

δ) Αν μπορούσα να συναντούσα τον Ιουστινιανό, ...

ε) Αν είχα ένα τηλεσκόπιο, ...

στ) Αν ήμουν Ινδιάνος, ...